

**การศึกษасมรรถนะของนักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรม
และองค์การตามความคาดหวังของผู้ประกอบการ**

**A Study of Entrepreneurial Expectations of the Competencies of Industrial and
Organizational Psychology Students**

ปริญญ์ ปิยะมโนธรรม¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษасมรรถนะของนักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การตามความคาดหวังของผู้ประกอบการ 2) เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะของนักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การตามความคาดหวังของผู้ประกอบการที่ดำเนินธุรกิจแตกต่างกัน แบบการวิจัยที่ใช้เป็นการวิจัยเชิงอนาคตโดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เชี่ยวชาญปฏิบัติงานในสถานประกอบการ 3 ประเภท คือ องค์การอุตสาหกรรม องค์การพาณิชย์กรรม และองค์การบริการ จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งจัดทำแบบสอบถามเป็นจำนวน 3 รอบโดยแบบสอบถามรอบแรกชนิดปลายเปิดในประเด็นที่กำหนดให้ หลังจากนั้นได้นำความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญมาสังเคราะห์เพื่อสร้างเป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อนำไปถามผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 และนำข้อมูลที่ได้จากรอบที่ 2 มาวิเคราะห์ โดยหาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์เพื่อหาความสอดคล้องของคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ หลังจากนั้นนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ในรอบที่ 2 ไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญอีกรอบซึ่งเป็นรอบที่ 3 พร้อมกับให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่ามีความคิดเห็นตรงหรือสอดคล้องกับตำแหน่งของคำตอบเพื่อเป็นการยืนยันความคิดเห็น หากเปลี่ยนความคิดเห็นขอให้แสดงเหตุผลเพิ่มเติม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมุติฐานโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า (1) ความคาดหวังของผู้ประกอบการต่อสมรรถนะของนักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ ในด้านจริยธรรม คุณธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ส่วนความสอดคล้องของคำตอบเกี่ยวกับสมรรถนะของนักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ ส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกันในทุก ๆ ด้าน ซึ่งทุกด้านอยู่ในระดับสูงถึงสูงมาก มีเพียงประเด็นเดียวที่มีคำตอบของความคาดหวังไม่สอดคล้องกัน คือ ความสามารถผสมผสาน นโยบายกับกลยุทธ์ที่เหมาะสม (2) ผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจแตกต่างกันมีความคาดหวังต่อสมรรถนะของนักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : สมรรถนะ ความคาดหวัง

¹ อาจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ABSTRACT

In the research investigation entitled "A Study of Entrepreneurial Expectations of the Competencies of Industrial and Organizational Psychology Students," the researcher used the Delphi Futures Research technique in carrying out the investigation. As such, the researcher investigated the entrepreneurial expectations of the competencies of industrial and organizational psychology students. Furthermore, the researcher compared these expected competencies as evinced by entrepreneurs engaged in different kinds of businesses. The sample consisted of 17 experts taken from three business types: industrial organizations, commercial organizations and service organizations. The opinions exhibited by these experts were examined in the course of three rounds. The first round was conducted using an open-ended questionnaire concerning which issues should be addressed. The opinions of the experts were then synthesized. On the basis of this synthesis, the researcher thereupon constructed a close-ended five-rating scale questionnaire for the second round again designed to elicit the opinions of the experts. The data obtained from the second round were analyzed to determine the median and interquartile range, thereby allowing the researcher to ascertain the loci of congruence in the opinions expressed by the experts. At the third and final stage, the analytic results of the second round were used in querying the experts. The experts were asked to consider whether their current opinions matched or were congruent with their earlier responses so as to confirm or validate prior opinions. If they changed their opinions, they had to provide additional reasons for doing so. Statistical techniques used by the researcher were determining medians and ascertaining interquartile ranges. In making comparisons of means, the researcher applied the one-way analysis of variance (ANOVA) technique. Findings are as follows: (1) The experts under study evinced opinions concerning the entrepreneurial expected competencies of industrial and organizational psychology students at the high to the highest level in the following aspects: ethics and morality; knowledge; cognitive skills; interpersonal relationships and being able to assume responsibility; and communication abilities and information technology skills. In regard to the congruence of responses concerning the competencies of the students under investigation, most responses were found to display mutual congruence in almost all aspects at a high to a very high level. The only aspect in which opinions were mutually incongruent was the aspect of the capacity to integrate policy and appropriate strategies, (2) in addition, experts from different types of business organizations did not concomitantly show differences at the statistically significant level of 0.05 in respect to the entrepreneurial expected competencies of the students of concern in this investigation.

Keywords : competencies, expectations

บทนำ

ในปีพุทธศักราช 2558 ประเทศไทยจะเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนอย่างเต็มตัว เพื่อเป็นการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนกับประชาคมอื่นๆ ของโลก โดยประชาคมอาเซียนประกอบด้วย ประชาคมความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Security community: ASC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic community: AEC) และ ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-cultural community: ASCC) ทั้งนี้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีโครงสร้างหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรงคือ การเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเสรี ซึ่งรวมไปถึงการปรับมาตรฐานการศึกษาและการฝึกงาน (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2554) ทำให้ระบบการศึกษาในประเทศไทยต้องมีการปรับตัวครั้งใหญ่อีกครั้ง เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียนให้มีพื้นฐานที่เทียบเคียงกับประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน รวมไปถึงความพร้อมด้านภาษาเพื่อนบ้าน และภาษาอังกฤษ เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารและทำงานในประเทศสมาชิกได้อย่างคล่องตัว ดังนั้นในปี พุทธศักราช 2553 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ทำการยกร่างปฏิญญาชะอำหัวหิน ว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาฉบับแรกของอาเซียน โดยมีสาระสำคัญคือ การพัฒนาทักษะด้านวิชาชีพ และการจัดทำระบบเทียบโอนคุณวุฒิเพื่อให้ระบบการศึกษามีความเป็นสากล (สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2554) ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาขึ้น เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันของผู้เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา ทั้งสถาบันอุดมศึกษา ผู้ควบคุมมาตรฐาน และผู้ใช้บัณฑิต ทั้งนี้เพื่อให้มีหลักประกันที่ชัดเจนในคุณภาพของบัณฑิตระดับอุดมศึกษา อีกทั้งเพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้แต่ละสถาบันมีการพัฒนาคุณภาพที่สูงขึ้น

เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จึงได้มีการ

ปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องถึง 4 ครั้ง ตลอดระยะเวลากว่า 40 ปีนับแต่ได้มีการก่อตั้งมา โดยครั้งหลังสุดคือในปี พ.ศ. 2554

ที่ผ่านมา ภาควิชาจิตวิทยา สาขาวิชาจิตวิทยา อุตสาหกรรมและองค์การ ได้ส่งนักศึกษาเข้าฝึกภาคปฏิบัติกับหน่วยงานทางภาครัฐและเอกชนอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงทางบริบทของสังคมทำให้ผู้ประกอบการมีความต้องการนักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมกันและองค์การแตกต่างกันออกไป การปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอน เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณสมบัติตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการ จึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับองค์กร ในด้านของการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมพนักงานใหม่ อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มโอกาสในการมีงานทำของนักศึกษาสาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ ท่ามกลางการแข่งขันกับนักศึกษาที่มาจากสถาบันอื่นได้

ดังนั้นการศึกษามรรณณะของนักศึกษาสาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การตามความคาดหวังของผู้ประกอบการจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตามความต้องการของผู้ประกอบการ และเพื่อประโยชน์ต่อการรับรองมาตรฐานคุณวุฒิในระดับอุดมศึกษา นอกจากนี้ภาควิชาจิตวิทยา สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การสามารถนำข้อมูลที่ได้รับจากงานวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน และหลักสูตรต่อไป

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษามรรณณะของนักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การตามความคาดหวังของผู้ประกอบการ (2) เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะของนักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การตามความคาดหวังของผู้ประกอบการที่ดำเนินธุรกิจแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตร หรือปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตได้ตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการ และเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงอนาคต โดยใช้วิธีการศึกษาแบบเทคนิคเดลฟาย (Delphi Futures-Research) (ประเทือง, 2530) เพื่อศึกษาสมรรถนะของนักศึกษาสาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การตามความคาดหวังของผู้ประกอบการ สำหรับการรับเข้าฝึกภาคปฏิบัติสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ โดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เชี่ยวชาญที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตามองค์การที่ดำเนินกิจการในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ที่อยู่ในสถานประกอบการ 3 ประเภท คือ องค์การอุตสาหกรรม องค์การพาณิชย์กรรม และองค์การบริการ จำนวน 17 คน โดยผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามเป็นจำนวน 3 รอบ ในรอบที่ 1 ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากนั้นนำประเด็นความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมารวมกัน โดยตัดข้อมูลที่ซ้ำซ้อนออกไป รอบที่ 2 ผู้วิจัยนำข้อความที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 1 มาเรียงลำดับความสำคัญของสมรรถนะของนักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การตามความต้องการของผู้ประกอบการ และจัดทำเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าของไลเคิร์ต (Likert's Five Rating Scale) ซึ่งกำหนดค่าระดับคะแนนช่วงความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ ในรอบที่ 3 ผู้วิจัยนำผลการตอบแบบสอบถามที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญในรอบ 2 มาหาค่ามัธยฐาน (median) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (interquartile range) แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามอีกครั้ง เพื่อเป็นการยืนยันความคิดเห็นในรอบที่ 2 พร้อมกับให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่ามีความคิดเห็นตรงหรือสอดคล้องกับตำแหน่งของคำตอบที่ผู้เชี่ยวชาญท่านอื่นแสดงความคิดเห็นหรือไม่ หากไม่เห็นด้วยขอให้แสดงเหตุผลเพิ่มเติม แต่ถ้าผู้เชี่ยวชาญไม่แสดงเหตุผลถือว่าเห็นด้วยกับตำแหน่งของคำตอบดังกล่าว จากผลการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 3 ปรากฏว่า ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 ท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกันสูงถึงสูงมาก ผู้วิจัยจึงไม่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามรอบที่ 4

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ มีทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึก และการส่งแบบสอบถามไปยังองค์กรที่ผู้เชี่ยวชาญที่ปฏิบัติงานอยู่ รวม 3 รอบ โดยในแต่ละรอบจะนำเอาข้อมูลที่ได้รับกลับมา ทำการลงรหัส เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (index of item-objective congruence) หรือค่า IOC และหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของเครื่องมือ โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) สถิติที่ใช้ในการทดสอบ ได้แก่ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างจำแนกตามประเภทของผู้ประกอบการโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัย

จากการศึกษาถึงสมรรถนะของนักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การตามความคาดหวังของผู้ประกอบการสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนตามประเภทของสถานประกอบการส่วนใหญ่ เป็นองค์การอุตสาหกรรม ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งผู้จัดการ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท และมีระยะเวลาในการทำงาน 1-5 ปี 2. ความคาดหวังเกี่ยวกับสมรรถนะของนักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การของผู้ประกอบการ แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้ 2.1 ความคาดหวังของผู้ประกอบการต่อสมรรถนะของนักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด และคำตอบมีความสอดคล้องกันในระดับสูงถึงสูงมาก (0-1.00) 2.2 ความคาดหวังของผู้ประกอบการต่อสมรรถนะของนักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ ด้านความรู้ อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และคำตอบทุกข้อมีความสอดคล้องกันในระดับสูง (1.00) 2.3 ความคาดหวังของผู้ประกอบการต่อสมรรถนะของนักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ ด้านทักษะทางปัญญา ทุกข้อ

อยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด และมีค่าตอบสอดคล้องกัน ในระดับสูงถึงสูงมาก (.05-1.00) ยกเว้นความสามารถ รู้จักผสมผสาน นโยบายกับกลยุทธ์ที่เหมาะสม ซึ่ง ผู้ประกอบการมีค่าตอบที่สอดคล้องกันต่ำ (2.00)

2.4 ความคาดหวังของผู้ประกอบการต่อสมรรถนะของ นักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด และมี ค่าตอบสอดคล้องกันในระดับสูงถึงสูงมาก (0-1.00)

2.5 ความคาดหวังของผู้ประกอบการต่อสมรรถนะของ นักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ ด้านการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทุกข้อ อยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด และค่าตอบมีความ สอดคล้องกันในระดับสูงถึงสูงมาก (0-1.00)

3. เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ประกอบการ ทั้ง 3 ประเภทต่อสมรรถนะของนักศึกษาสาขาวิชา จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การมีความแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปและวิจารณ์ผล

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยอภิปรายผลในประเด็น ต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านจริยธรรม คุณธรรม พบว่า ผู้ประกอบการมีความคาดหวังต่อสมรรถนะของ นักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ได้แก่ มีความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส ความขยันหมั่นเพียร ระเบียบวินัยในการ ทำงาน ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น มีความ เมตตา กรุณา และมีน้ำใจต่อผู้อื่น สามารถปฏิบัติตาม กฎระเบียบขององค์กรและสังคม มีความซื่อสัตย์ ต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ และมีสัมมาคารวะและให้ความ เคารพกับผู้อาวุโส ทั้งนี้เพราะสมรรถนะด้านจริยธรรม และคุณธรรม นับได้ว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการ ทำงานร่วมกันในองค์กร สอดคล้องกับ สมเดช (2550) ที่ได้สรุปความสำคัญของคุณธรรมไว้ว่า คุณธรรมเป็น ปัจจัยสำคัญที่จะเสริมสร้างความสงบสุข และความเจริญ ให้แก่บุคคลเป็นส่วนตัวและแก่ประเทศชาติเป็นส่วนรวม ด้วยความสำคัญดังกล่าวสมรรถนะด้านจริยธรรม คุณธรรม จึงเป็นหนึ่งในสมรรถนะหลักของข้าราชการ

พลเรือน ตลอดจนเป็นแนวทางหลักในวิชาชีพ ข้าราชการที่สำคัญในการสนับสนุนผลักดันให้ภารกิจ หลักภาครัฐบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงกล่าว ได้ว่าคุณธรรมและจริยธรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น ในการทำงาน รวมไปถึงการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชนต่อไป (สำนักพุทธศาสตร์ และส่งเสริมการบริหารราชการอำเภอ, 2551)

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาคำตอบของ ผู้ประกอบการที่มีต่อสมรรถนะของนักศึกษาสาขาวิชา จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การพบว่า มีความ สอดคล้องกันในระดับสูงมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นมีเพียง 1 ข้อเท่านั้นที่ค่าตอบสอดคล้องกันในระดับสูง คือ สามารถปฏิบัติงานตามกฎระเบียบ ขององค์กรและสังคม ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากแต่ละองค์กร มีกฎระเบียบที่ แตกต่างกัน

2. ด้านความรู้ พบว่าผู้ประกอบการมีความ คาดหวังต่อสมรรถนะของนักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยา อุตสาหกรรมและองค์การ อยู่ในระดับมากที่สุดเกือบ ทุกข้อ ได้แก่ มีความรู้ในการบริหารทรัพยากรบุคคล มีความรู้ในด้านพัฒนางาน และพัฒนาองค์กร มีการนำ ความรู้มาปรับให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในหลักการ และ ทฤษฎีทางจิตวิทยา เพื่อนำมาใช้ในการบริหารองค์กร มีความรู้ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในองค์กรอย่างเป็น ระบบ ทั้งนี้เนื่องจากบัณฑิตส่วนใหญ่ในสาขาจิตวิทยา อุตสาหกรรมและองค์การจะเข้าฝึกภาคปฏิบัติกับ องค์กรในส่วนของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ความรู้ ดังกล่าวมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการทำงาน ร่วมกับบุคลากรในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ นันทิดา (2553) เรื่อง ความคาดหวังของผู้ใช้ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 สาขาวิชาการตลาดวิทยาลัยราชพฤกษ์ ที่พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความคาดหวังต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ที่พึงประสงค์ด้านความรู้ทั่วไปและด้านความรู้ (ทักษะ ทางวิชาชีพ) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผู้ประกอบการมีความคาดหวังต่อสมรรถนะ ของนักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและ องค์การ อยู่ในระดับมากมีเพียง 2 ข้อ ได้แก่ มีความรู้ ในด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง

อุตสาหกรรมในบริษัทประเทศไทย และมีความรู้ในด้านการโน้มน้าว จูงใจผู้อื่น ทั้งนี้เนื่องจากสังคมและวัฒนธรรมย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา แต่การเปลี่ยนแปลงจะเร็วหรือช้าขึ้นขึ้นอยู่กับปัจจัยที่มาเกี่ยวข้อง เช่น ระดับการศึกษาของคนในสังคม การสื่อสารคมนาคม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความรู้ในด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง อุตสาหกรรมในบริษัทประเทศไทย จึงมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังนั้นความใส่ใจในการรับรู้ข้อมูลใหม่ๆ จึงเป็นสิ่งสำคัญมากกว่า ความรู้ที่ได้รับมาจากสถาบันการศึกษาเพียงอย่างเดียว และเมื่อพิจารณาคำตอบของผู้ประกอบการที่มีต่อสมรรถนะของนักศึกษา สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การพบว่า มีความสอดคล้องกันในระดับสูงทุกข้อ

3. ด้านทักษะทางปัญญา พบว่า ผู้ประกอบการมีความคาดหวังต่อสมรรถนะของนักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ อยู่ในระดับมากที่สุดเกือบทุกข้อ ได้แก่ มีไหวพริบในการใช้เหตุผลในการตัดสินใจแก้ไขปัญหา มีกระบวนการคิดที่สามารถนำมาปฏิบัติและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะกระบวนการตัดสินใจ มีทักษะด้านการพูด การรับฟัง และการเจรจา มีทักษะในการปรับตัวเข้ากับองค์กรและสังคม และมีทักษะในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เพราะเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในทุกองค์กรในทุกระดับ

ส่วนผู้ประกอบการมีความคาดหวังต่อสมรรถนะของนักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ อยู่ในระดับมากที่สุดมีเพียง 2 ข้อ ได้แก่ มีทักษะด้านการวางแผนระบบงาน การลดขั้นตอนการทำงาน และสามารถรู้จักผสมผสาน นโยบายกับกลยุทธ์ที่เหมาะสม

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาคำตอบของผู้ประกอบการที่มีต่อสมรรถนะของนักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การพบว่า มีความสอดคล้องกันในระดับสูงถึงสูงมาก ยกเว้นความสามารถรู้จักผสมผสาน นโยบายกับกลยุทธ์ที่เหมาะสม ซึ่งผู้ประกอบการมีคำตอบที่สอดคล้องกันต่ำ ทั้งนี้เป็นผลมาจากในบางองค์กรส่วนใหญ่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับนโยบายและกลยุทธ์อยู่แล้ว อีกทั้ง

ในหลายองค์กรกลยุทธ์ดังกล่าวเป็นเรื่องเฉพาะผู้บริหารระดับสูง และต้องเก็บเป็นความลับเพื่อการแข่งขันในธุรกิจต่อไป

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ พบว่า ผู้ประกอบการมีความคาดหวังต่อสมรรถนะของนักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ อยู่ในระดับมากที่สุดเกือบทุกข้อ ได้แก่ มีอัธยาศัย และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่น สามารถปรับตัวเพื่อเป็นผู้นำและผู้ตามในแต่ละสถานการณ์ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชา มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น และมีมารยาททางสังคม สาเหตุที่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความคาดหวังในสมรรถนะดังกล่าวสอดคล้องกันสูงนั้น เพราะที่ผ่านมาเราพบว่าในการดำเนินชีวิตของคนส่วนใหญ่ เราจะเชื่อว่าบุคคลที่มีระดับสติปัญญาดี มีความเฉลียวฉลาด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะประสบความสำเร็จในการทำงาน รวมทั้งสังคมต่อไป แต่จากการศึกษาของโกลแมน (Goleman, 1995) พบว่า สติปัญญาเป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งที่ช่วยให้สามารถเข้าไปเรียน หรือทำงานได้เท่านั้น หากแต่บุคคลที่สามารถเรียน ทำงานหรืออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตด้านต่างๆ กลับเป็นบุคคลที่มีทักษะทางสังคม และมีการปรับตัวที่ดีมากกว่า

ส่วนผู้ประกอบการมีความคาดหวังต่อสมรรถนะของนักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ อยู่ในระดับมากที่สุดมีเพียง 3 ข้อ ได้แก่ ความสามารถในการให้คำปรึกษา และการเชื่อมความสัมพันธ์กับบุคคลในองค์กร สามารถปรับตัวเข้ากับคนต่างวัย ต่างเพศ และต่างวัฒนธรรม และมีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล และเคารพสิทธิผู้อื่น

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาคำตอบของผู้ประกอบการที่มีต่อสมรรถนะของนักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การพบว่า มีความสอดคล้องกันในระดับสูงมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นเพียง 3 ข้อ ที่มีคำตอบสอดคล้องกันอยู่ในระดับสูงได้แก่ สามารถให้คำปรึกษา และเชื่อมสัมพันธ์กับบุคคลในองค์กร สามารถปรับตัวเข้ากับคนต่างวัย ต่างเพศ และต่างวัฒนธรรม มีความเข้าใจความแตกต่างระหว่าง

บุคคล และเคารพสิทธิผู้อื่น ที่มีคำตอบสอดคล้องกันอยู่ในระดับสูง

5. ด้านการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า ผู้ประกอบการมีความคาดหวังต่อสมรรถนะของนักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ อยู่ในระดับมากที่สุดเกือบทุกข้อ ได้แก่ สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างมีกาลเทศะ สามารถใช้ภาษาไทยและต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐาน และสามารถใช้อินเทอร์เน็ต และสามารถใช้อินเทอร์เน็ต การใช้เทคโนโลยีทางมือถือเพื่อพัฒนางาน ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากวัฒนธรรมไทยที่ให้ความสำคัญกับความมีอาวุโส การใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างมีกาลเทศะเป็นเรื่องจำเป็นอย่างมากในองค์กรงาน ในปัจจุบันเกิดการเพิ่มขึ้นของจำนวนแรงงานที่ทำงานเกี่ยวกับข่าวสารข้อมูลมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น แรงงานเหล่านี้ได้แก่ผู้ที่อยู่ในวงการการศึกษา การคมนาคม สื่อสารมวลชน ทุกประเภท รวมทั้งอุตสาหกรรมต่าง ๆ และงานที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีมาจัดการกับข่าวสารทุกชนิด ซึ่งการไหลบ่าของข้อมูลข่าวสาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีส่วนช่วยให้เศรษฐกิจและสังคมเจริญก้าวหน้า ซึ่งจะส่งผลทำให้เกิดเป็นแรงกระตุ้นให้มีการวิจัยและพัฒนา เพื่อศึกษาค้นคว้าหาข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างไม่หยุดยั้ง อีกทั้งระบบเศรษฐกิจประสานเป็นหนึ่งเดียว และการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ระบบเศรษฐกิจจะมีการประสานเป็นหนึ่งเดียว ทำให้พรมแดนแต่ละประเทศไม่อาจขวางกั้นพลังทางเศรษฐกิจได้ นอกจากนี้ ระบบเศรษฐกิจยังได้เปลี่ยนรากฐานจากระบบอุตสาหกรรมมาเป็นระบบเศรษฐกิจแบบฐานข่าวสาร (Information based economy) ซึ่งเป็นระบบเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกระบวนการผลิต การจัดการ และเผยแพร่ข่าวสาร ข่าวสารกลายเป็นสินค้าประเภทหนึ่ง ข่าวสารจึงเป็นทรัพยากรที่สำคัญ ผู้ต้องการใช้ข่าวสารต้องเสียค่าใช้จ่าย ข่าวสารจึงเป็นแหล่งทุน และเป็นบ่อเกิดของการว่าจ้างแรงงาน ดังนั้น ทุกองค์กรจึงมีความต้องการบุคคลที่สามารถใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐาน และสามารถใช้อินเทอร์เน็ต และสามารถใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อพัฒนางาน อีกทั้งประเทศไทย

กำลังจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และข้อมูลสารสนเทศส่วนใหญ่ในปัจจุบันยังคงใช้ภาษาอังกฤษอยู่ การใช้ภาษาต่างประเทศจึงเป็นที่ต้องการขององค์กร

ส่วนผู้ประกอบการมีความคาดหวังต่อสมรรถนะของนักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ อยู่ในระดับมากมีเพียง 2 ข้อ ได้แก่ มีทักษะการสื่อสารที่ดูใจ และแน่มน้าวใจ สามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้อื่นได้ สามารถใช้วิจนภาษาและอวิจนภาษาได้อย่างเหมาะสม และเมื่อพิจารณาคำตอบของผู้ประกอบการพบว่า สมรรถนะด้านดังกล่าวมีความสอดคล้องกันในระดับสูงถึงสูงมาก ในเรื่องความสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างมีกาลเทศะ โดยเป็นผลมาจากวัฒนธรรมไทยที่ให้ความสำคัญกับความมีอาวุโส จึงเป็นสมรรถนะสำคัญลำดับต้น ๆ ที่นักศึกษาควรจะต้องมีและนำไปใช้ในการทำงาน

6. ผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจ ได้แก่ องค์กรอุตสาหกรรม องค์กรพาณิชย์กรรม และองค์การบริการ ที่แตกต่างกันมีความคาดหวังต่อสมรรถนะของนักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ด้วยสมรรถนะที่ผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าได้ผ่านการศึกษาคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยกำหนดเป็นกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา มาแล้ว ว่าเป็นสมรรถนะพื้นฐานที่บัณฑิตทุกคนพึงมี และเป็นความต้องการของตลาดแรงงาน ไม่ว่าจะองค์กรดังกล่าวจะมีสถานะการประกอบการแตกต่างกันอย่างไร จึงสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ สามารถนำเอากรอบมาตรฐานคุณวุฒิดังกล่าวมาใช้เป็นกรอบในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการต่อไป เพราะสมรรถนะในแต่ละด้านล้วนมีความสำคัญในการที่บุคลากรจะนำพ่องค์การไปสู่ความสำเร็จทั้งสิ้น

จากการศึกษาสมรรถนะของนักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ ตามความคาดหวังของผู้ประกอบการในด้านจริยธรรม คุณธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้วิจัยพบว่า ผู้ประกอบการจากองค์กรที่แม้จะมีความ

แตกต่างกัน แต่มีความคาดหวังที่จะให้ภาควิชาจิตวิทยา สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ มีการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนที่มีการพัฒนาสมรรถนะของบัณฑิตอยู่ในระดับสูงในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาที่กำหนดโดยคณะกรรมการการอุดมศึกษา

จึงสรุปได้ว่า ความคาดหวังของผู้ประกอบการที่สำคัญคือ ความต้องการบัณฑิตที่มีความพร้อมทางสมรรถนะในทุกด้าน ก่อนที่จะเข้าสู่องค์กร และเมื่อเข้าสู่องค์กรสามารถทำงานได้ทันที ซึ่งรวมไปถึงความพร้อมที่จะปรับตัวให้เข้ากับองค์กรโดยที่องค์กรไม่ต้องใช้เวลาและทรัพยากรไปกับการพัฒนาบุคลากรใหม่ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะก่อนการเริ่มงาน ดังนั้น สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จึงควรมีการจัดทำหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ เพื่อเป็นการสร้างโอกาสให้บัณฑิตในการแข่งขันและการเข้าสู่งานอาชีพต่อไป ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ

1.1 สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ ภาควิชาจิตวิทยา ควรมีการประชุมคณะกรรมการเพื่อนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ในการกำหนดเนื้อหาการเรียนการสอน รวมถึงกิจกรรมเสริมการเรียนรู้โดยเฉพาะ สมรรถนะด้านความรู้ ที่ผู้ประกอบการมีความคาดหวังสูงสุด

1.2 สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ ภาควิชาจิตวิทยา ควรมีการประชุมหลักสูตรทุกปีการศึกษาโดยให้ผู้ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินเพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน เป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงาน ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสมรรถนะของนักศึกษาตามความคาดหวังของผู้ประกอบการให้ครบทุกหลักสูตรของสาขาจิตวิทยา

2. ควรมีการศึกษาสมรรถนะของนักศึกษาตามความคาดหวังของผู้ประกอบการในองค์กรอื่น ที่มี

ลักษณะใกล้เคียงกัน เพื่อเป็นการยืนยันข้อมูลในการวิจัย

3. ควรมีการศึกษาสมรรถนะของนักศึกษาตามความคาดหวังของผู้ประกอบการ ในหลาย องค์กร เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการในปัจจุบัน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์มุกดา ศรียงค์ ที่ปรึกษางานวิจัย ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำพร้อมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้บังคับบัญชา รองศาสตราจารย์ ดร. สุรเดช ตำราญจิตต์ อดีตคณบดี คณะศึกษาศาสตร์ คณะกรรมการวิจัยคณะศึกษาศาสตร์ และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณ และเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยเสมอมา และขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้สละเวลาในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับงานวิจัย

คุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยนี้ ขอมอบให้แก่ คณะผู้บริหาร คณะศึกษาศาสตร์ และภาควิชาจิตวิทยา โดยเฉพาะสาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาสาขาวิชาให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไป เพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตให้เป็นที่ยอมรับของสังคมภายนอก

เอกสารอ้างอิง

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์.

2554. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน: การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมืออย่างเสรี.

กรุงเทพมหานคร.

นันท์ดา เพชรภรณ์. 2553. ความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยราชพฤกษ์. งานวิจัย. นนทบุรี. วิทยาลัยราชพฤกษ์.

ประเทือง เพชรรัตน์. 2530. เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique). วารสารการวิจัยเพื่อการพัฒนา. 3 (มกราคม-ธันวาคม 2530), 38-42.

สมเดช สีแสง . 2550. คู่มือปฏิบัติราชการและเตรียมสอบผู้บริหารการศึกษา. ม.ป.ท.

สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2554. ฉันและเธอเราคืออาเซียน:การศึกษาและวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร.

สำนักยุทธศาสตร์และส่งเสริมการบริหารราชการอำเภอ. 2551. รวมบทความทางวิชาการประจำปี 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อัสสารักษา ดินแดน.

Goleman, D. 1995. Emotional Intelligence. New York: Free Press.